

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gld. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravištvu „Mira“ v Celovcu.

Leto XII.

V Celovcu, 30. velikega travna 1893.

Štev. 15.

Katoliško-politično in gospodarsko društvo
za Slovence na Koroškem
napravi

javen shod

v nedeljo dne 11. rožnika (junija) t. 1.

v gostilni g. Jož. Breunika v Doberli vesi.

Začetek ob 1/2 4. uri popoldne.

Spored:

1. Pozdrav predsednika.
2. Govor o namenu društva.
3. Govor o političnih strankah na Koroškem.
4. Govor o šolah.
5. Govor o važnosti volitev sploh.
6. Govor o gospodarskih zadevah koroških Slovencev.
7. Slučajni govori, razni nasveti in vpisovanje novih udov.

Po zborovanju bode prosta zabava. — Ustop imajo izključljivo le udje in povabljeni gostje.

Slovenci! Udeležite se tega važnega zborovanja v prav obilnem številu! **Odbor.**

Anton vitez Schmerling †.

V visoki starosti 88 let je na Dunaju umrl vitez Schmerling, oče februarске ustave in vseh njenih krivic zastran volilnega reda. Avstrijski Slovani se od žalosti zganejo, kedar slišijo nesrečno ime Schmerling. Zdaj ko je umrl, se ne spodobi, da bi kamenje na njegov grob metali; mi mu moramo odpustiti, pa pozabiti se njegovo delovanje ne more, ker nas nasledki njegove politike še zdaj tepejo. Vzrastel je v tisti dobi, ko se je še mislilo, da mora vsa Avstrija nemška postati in da se mora iz Dunaja po enem kopitu vladati brez ozira na potrebe raznih narodov, na različnosti raznih krajev in na zgodovinske pravice raznih dežel. Centralizacija in ponemčevanje je bilo njegovo načelo, in žalibog ta duh še ni izumrl v našem uradništvu; še zdaj je ravno med najvišimi uradniki to načelo merodajno, zato pa ne pridemo iz narodnih bojev.

Pater Barnabo.

(Iz francoščine.)

Cela okolica samostana Št. Julijanskega v Apeninah je poznala in spoštovala kapucina očeta Barnabo. Bil je dobrotljiv nad mero, iz srca pobožen, zraven pa šaljiv in vedno veselega obraza. Imel je orjaško postavo in nenavadno telesno moč. Poprej je bil vojak in služil kot častnik pri raznih knezih Italije. Zdivjano življenje po vojaških taborih pa ni bilo po njegovem okusu; izvolil si je redovniški stan, da bi zamogel v miru in tihoti Bogu služiti. Po končanih bogoslovskih študijah je bil v mašnika posvečen. Od vojaške službe pa si je ohranil to lastnost, da je bil odkrit, malobeseden, pa se tudi ni bal, komu katero debelo zasoliti, kdor je to zaslužil. Zavolj teh lastnostij je bil pri nižjem ljudstvu zelo priljubljen in spoštovan.

Nekega dne je dobri menih z debelo gorjačo v roci korakal doli s svojega samostana v dolino. Približa se mu neki popotnik krepke postave, v najboljših letih in nekako bolj v vojaški noši. Bil je prej ko ne eden iz tistih ljudi, ki so v takratnih časih tako rekoč od vojaščine živeli, da so se namreč zdaj temu, zdaj drugemu vladarju v službo ponudili. Kdor se je na vojsko napravljal, je take izurjene in utrjene vojake rad v službo vzel.

„Počakajte, gospod pater,“ zakliče vojak, „ali greste nekoliko na sprehod, da Vam bo kosilo boljše teknilo? Tako lepega življenja pač nihče nema, kakor vi menihi!“

„Morda imate prav,“ reče menih; „toda včeraj sem obhodil to le goro in v neki koči sem našel

Še Madjare je hotel Schmerling ukrotiti, pod Dunaj ukloniti in z nemščino zadušiti. Ko so tirjali svoje pravice in niso hoteli priti v Dunajski državni zbor, zaklical jim je: „Wir können warten“ (saj lahko počakamo). Pri tem se je pa zmotil, Madjari se niso uklonili, temveč so svojo zgodovinsko državno pravico v veljavo spravili. Schmerlingova februar-ska ustava je sostavljena v duhu nemških liberalcev in centralistov; malo se ozira na oktober-ski diplom, ki je priznal zgodovinske pravice dežel, volilni red pa je bil tako umetno narejen, da je bila nemškim liberalcem večina v državnem in v deželnih zborih zagotovljena: kmetom se je dalo malo poslancev, toliko več pa mestjanom, posebno nemškim, in pa graščakom, o katerih je Schmerling za gotovo pričakoval, da bodo z nemškimi liberalci glasovali, in se tudi ni zmotil razun Češke in Galicije. Kako umetno so bili volilni redi na korist nemških liberalcev sostavljeni, v dokaz za to navedemo samo en slučaj: Kamnik, Radovljica in Tržič volijo skupaj enega deželnega poslanca, Kamnik je večji, ko Tržič; tudi sta Kamnik in Radovljica mesti, Tržič pa ne; slednjič leži Kamnik na koncu dežele, Radovljica bi bila v sredi teh treh volilnih krajev, — in vendar je bil volilni red tak, da se je volitev v Tržič vršila, Kamničani in Radovljčani so morali v Tržič k volitvi hoditi. Zvite nemško-liberalne glave so si namreč mislile: Tržičani so nemškutarji, oni bodo vsi k volitvi prišli, ker jo imajo doma, Radovljčanov in Kamničanov bo pa veliko doma ostalo, ker se jim ne bo ljubilo v Tržič hoditi, in tako bo nemško-liberalna stranka zmagala. V resnici se je nekaj časa tako godilo, dokler ni kranjski deželni zbor, ko je v naše roke prišel, volilnega reda preuredil.

Čehi so se pod Schmerlingovo vlado hudo zatirali, preganjali so jih in v ječe metali; pa tudi drugim Slovanom se ni dosti bolje godilo. Še v svoji visoki starosti Schmerling ni mogel zatajiti svojega sovraštva do Slovanov, kajti leta 1887. je skušal gosposko zbornico nadražiti zoper ravnopravnost slovanskih jezikov, pa le 25 gospodov je potegnilo z njim, tako da ni nič opravil.

Zalostno je, da Schmerlingov duh še zmirom pihlja po mnogih pisarnah, in mnogi uradniki še zdaj ne morejo razumeti, kako bi se moglo in smelo uradovati v drugem, kakor nemškem jeziku. Toda kakor je Schmerling umrl, bodo pomrli tudi

ubozega drvarja, na ktereга je drevo padlo in ga tako zmečkalo, da je komaj še živ. Ima ženo in pet otrok in vsi jokajo od glada. Vaša torba vidi se mi precej dobro založena, ker vas tako na stran vleče; če imate kaj dosti tolarjev, dajte jih en par za to revno družino!“

„Jaz in tolarji!“ zakliče vojak, „ali se vam sanja? Svinec imam v torbi, nič ko svinec, to vam prisežem.“ „Ni treba prisegati“, reče pater, „jaz že vem, kaj je na tem.“ „Kaj, vi dvomite nad mojo besedo?“ oglasi se vojak norčevaje se, „vedite, da sem storil sveto obljubo, da nikoli ne bom zlata ali srebra pri sebi nosil, in to obljubo držim zvesto, bolj zvesto, kakor vi menihi kapucini. To vam povem, da sem pošten človek, in če vam je prav, pojdiva en čas skupaj.“ „Je že dobro, me veseli!“ reče kapucin.

Med raznimi pogovori sta šla naprej. Vojak se je ves čas norčeval iz menihov in zbadal svojega popotnega tovariša. Oče Barnabo mu je dal vse veljati. Na enkrat prideta do divjega hudo-urnika. Prej ta dan je deževalo, potok je močno narastel in brv odnesel. Kako črez vodo priti?

„Dobro sva vjeta!“ reče vojak, „brvi ni, hudo-urnik pa divja, kakor besen. Treba se bo sezuti, pa še se bodo hlače zmočile. In mrzla je ta voda, mrzla! Vi, gospod oče, ste itak bosí, močni pa tudi; kaj, ko bi me vi na rame vzeli in preko vode nesli?“ „Zakaj pa ne“, reče menih in pobaše vojaka na „štupo ramo“, pridvigne svojo obleko in koraka skozi šumeči potok. Vojak pa se je na tihem smejal in predobremu menihu za hrbtom osle kazal. Sredi potoka pa se menih ustavi in reče: „Prijatelj, vi ste pretežki. Voda tako trga,

drugi centralisti in ponemčevalci, in drug, pravičnejši duh bo zavladal po širni Avstriji.

Dopisi prijateljev.

Slovenci in Slovenke! Darujmo
prvo krono, ki nam v roke pride,
družbi sv. Cirila in Metoda!

(Kronin dar!) V korist družbe sv. Cirila in Metoda so darovali po eno krono: Gospa Lavoslava Svetina iz Vranskega in neimenovan gospod in njegova gospa iz Celovca, potem gg. G. Polak, Ivan Kolenec, Iv. Teršelič, Alojzij Miklič, Jos. Praznik, Jan. Strgar, Amb. Valentinčič, Jak. Brezar, Avg. Kristöfl, in eden neimenovan, vsi iz Celovca ter neimenovan rodoljub iz Bilčovsa, skupaj 14 kron. Presrečna hvala! Živeli njih nasledniki!

Iz Beljaške okolice. („Sokoli“ pridejo v Podravlje!) V nedeljo dne 4. rožnika t. 1. priredi slovensko telovadno društvo Ljubljanski „Sokol“ svoj prvi letošnji izlet v našo okolico, v Podravlje, kamor se pripelje čez Trbiž in Beljak ob 6. uri 41 minut zjutraj in kjer se bode vršil na kolo-dvorn slavnostni sprejem. Ob 1/2 8. uri bode sv. maša, katero bodo darovali čast. g. župnik Anton Gabron z dovoljenjem mil. g. knezoškofa na prostem pred Podraveljsko cerkvijo in pri kateri bodo peli slovenski pevci. Po maši zajutrek in sprehodi po okolici; ob 11. uri popoldne bode skupni obed, po obedu ob 1/2 2. uri popoldne pa ljudska veselica. Ob 4. uri popoldne odhoda na Blaško jezero in od tod ob 9. uri na Brnico, od koder se odpelje „Sokol“ z vlakom ob 11. uri 24 minut v Ljubljano. — To je kratek spored izletu Ljubljanskega „Sokola“ in nas koroške Slovence veže zdaj dolžnost, da te vrle buditelje in slovenske korenjake na naših slovenskih tléh dostojno pozdravimo in bratsko sprejmemo. V Podravlje bodi tedaj obrnjen ta dan naš pogled in nikdor, komur dopušča čas, naj ne zamudi te prilike, podati se semkaj, da po-

da se bojim, da mi bo noge spodnesla. Vržite brž tisti težki svinec iz torbe, bote veliko lažji, in upam, da vas potem srečno prenesem.“ — „Oh, ljubi“, odvrne vojak, „ali ste res verjeli, da imam svinec v torbi? O ne, sami srebrni tolarji so, in teh vendar ne bom v vodo metali!“

„Kaj pa je z vašo sveto obljubo, da nikoli ne bote zlata in srebra pri sebi nosili?“ vpraša menih in strese svoje rame tako krepko, da je vojak spustil in v vodo padel. „Pomagajte, ljubi oče, jaz utonem!“ kričal je vojak. Menih mu je pomolil gorjačo, da se je za njo prijel, potem mu je podal roko in ga peljal do brega. Vojak se je zahvalil in podaril en tolar za nesrečno drvarjevo družino.

Smešničar.

Neki gost ni imel s čim plačati in je gostirja prosil, naj ga počaka za denar. Krčmar pa je rekel, da noče čakati. Med tem so ga pa v kuhinjo poklicali, gost pa je to porabil in smuknil pri durih ven na cesto. Ko pride gostilničar v pivnico nazaj in gosta ne vidi več, tekel je na cesto za njim in ga klical nazaj: „Počakajte enmalo!“ Dolžnik pa je zaklical nazaj: „Prej me vi niste hoteli čakati, zdaj pa tudi jaz ne bom vas počakal.“ To rekši je ubežal urnih krač.

Znanec: „No, gospod krčmar, kako gre kupčija?“ Krčmar: „Hvala za vprašanje, najboljše grejo žveplenke.“

zdravi in seže v roko slavnim našim slovenskim Sokolom, in da vidi hrabre može iz tistih vrst, ki imajo za probujo slovenskega národa tako na Kranjskem, kakor na Štajerskem in Primorskem največje zasluge. — Ker se bode pri ljudski veselici vršila poleg drugih iger tudi telovadba, smemo se nadejati prav vesele in prijetne zabave; zato rej vabimo vse Slovence in Slovenke iz naše okolice, kakor iz bližnje Rožne doline in drugih pokrajin slovenske Koroške, da se ta dan v mnogobrojnem številu zberó v prijaznih Podravljah in da dostojno pozdravljajo „Sokola“ povsod, kjer se bode prikazal. „Sokolu“ samemu pa kličemo že naprej: dobrodošel na slovenskih tleh zapuščene Koroške! Slava tebi, ki neustrašeno budiš vsepovsod národ iz pogubonosnega spanja!

Iz Velinje vasi pri Bilčovsu. (Slovesnost, pa žalostna za nas!) Dné 17. mal. travna je bila pri nas velika slovesnost, ko so Dravo v novi rov spustili. Gospod deželni predsednik in še več drugih gospodov je prišlo gledat in mnogo ljudstva od vseh strani; mi domačini pa smo vse to le z žalostnim srcem opazovali, ker nam je ravnanje Drave toliko hudega prineslo. Napeljali so nam Dravo skozi njive in travnike, da smo veliko lepega sveta zgubili. Za to moramo kot brežani pa še plačati po 25 $\frac{1}{2}$ % doklade za stroške ravnanja. To pa še ni vse: novi rov Drave nas je odrezal od našega pašnika, in tistega ne moremo rabiti, dokler se na nasprotnem ne zagradi s plotom. Veliko prošelj smo že vložili zavolj tega plota, pa vse zastonj; še zdaj, ko je že čas za pašo, nikjer še nič ni. V našem kraju ne moreš nikjer nič pridelati, če ne boš pri živini; zdaj so nas pa še ob pašo pripravili. Žito nam podjed (črv) sne, kar še tistemu ostane, pa toča pobija. Zdaj bi dobro bilo, da bi mi še pol živine proč dali; kako bomo pa gospodarili? Tako srečo nam je prineslo ravnanje Drave! Žalostni časi se nam bližajo.

Od Krke. (V boj na gosenice!) Zopet se je približal čas, ko nasadi pridna gospodinja na posebno dobrem delu njive majhne rastlinice, iz katerih vzraste pozneje zelje. Pa, kakor ima vsaka žival, vsaka rastlina svojega sovražnika, tako pretijo tudi majhnemu zelcu raznovrstne nezgode. Komaj je vsadila skrbna gospodinja mlado rastlino na njej odmenjen prostor, že pririje pod zemljo morilni mramor in brez usmiljenja obje mlade korenice. In uboga rastlinica usahne in se posuši. Druge zopet, katerim se ni podzemeljski požeruh približal, imajo pod prostim nebom svoje sovražnike. Komaj so pognale prva peresa, že priletijo beli metulji, ter pridno zalegajo mnogoštevilna jajčica na zelena peresca. In komaj je solnce poslalo svoje vroče žarke parkrat na drobna jajčica, že izkobacajo požrešne gosenice iz njih, ktere zdaj noč in dan žrejo mlado zeleno perje. Ako bi mu ne prišla človeška roka na pomoč, pojedle bi ga grde gosenice. Zato pa moramo biti pazni, kedar raste zelje. Najboljši pripomoček je, ugonobimo požrešne gosenice. To delo se po različnih krajih različno opravlja; najbolje pa se mi zdi da je, ako vzamemo posodo, v ktere je žrjavica, in se podamo — najbolje jutraj, ker tedaj so gosenice nekako okorne vsled juterne rose, — v zelnik; tam preiskujemo potem zelno perje in iztresamo iz njega gosenice v posodo. Gosenice padejo na žrjavico in takoj poginejo, brez da bi se razlezle, kar se posebno rado zgodi, ako gosenice samo s perja na tla stresemo, kakor na mnogih krajih delajo. Zopet drugi vzamejo škarje in gosenice s perjem vred prerezujejo; pa to ni nikakor primerno; prvič se prav poškoduje, drugič se pa zvite gosenice zvijejo, tako da jih škarje ne zadenejo. Tudi to ni dobro sredstvo, ktero nekteri rabijo, namreč, da poberejo gosenice v veliko posodo in jih potem zakopajo v zemljo; zakaj če niso gosenice globoko zakopane, izlezejo iz zemlje, o čemur sem se sam prepričal. Najbolje je, da se tako nabrane gosenice vržejo ali na ogenj ali pa ribam v vodo, ktere jih z veseljem pozobljejo. Še drugi pripomoček, gosenice od zelnika zavračati je, da vspomladi pridno preganjamo metulje, kateri obletavajo njivo. Tu je treba vzeti vejo, ki je obdana z gostim perjem in mahati po metuljih, kedar so ti najveselejši pri svojem delu. Na tak način jih mnogo pobijemo; in zabranimo da ne zaležejo jajc. — Gosenice pa ne škodujejo samo zelju, ampak tudi drugim rastlinam, posebno pa sadnemu drevju. Da, gosenice ugonobijo cele vrste sadnega drevja, ako jih človek pridno ne preganja. Tu nam pridejo pa ptice na pomoč, ktere pridno letajo od veje do veje ter obirajo in zobljajo grde požeruhe. Posebno so v tem delu senice prav pridne. Pa tudi druge vrste ptic jim ne prizanašajo. Zatorej pa, dragi kmetovalci, posebno sadje-rejci, ne preganjajte teh vaših prijateljev, vrzite jim po zimi, kedar proseče postopajo pred vašim hramom, malo zrn; hvaležne vam bodo zato v spomladi, ko bodo zopet pridno obirale požrešne gosenice. Kaznujte tiste razposajene paglavce, ki razdirajo ticam v spomladi umetno spletena gnezda, ali pa jemljejo starim nežne mladiče. V „Miru“

je nekdo, ko je govoril o hroščih in njihovi škodi, priporočal, da bi naj občine dajale plačilo tistim, ki bi pobijali hrošče. In jaz moram temu pritrditi, a dostaviti moram, da bi bilo tudi dobro, da bi se tudi za obiranje gosenic majhno plačilo obljubilo; zakaj hrošči so sicer škodljivi, a reči moramo, da gosenice niso nič manj škodljive, da one še lahko več škode napravijo. Zatorej, dragi kmetje in sadje-rejci, na boj, da premagate sovražnika, kateri vam vsako leto toliko škode naredi. Bodite pridni, in zmaga bo vaša. Tone.

Iz Bukovja. (Zahvala.) Prejmi, dragi „Mir“, kateri tudi v našo vas v več iztisih prihajaš, med svoje vrstice našo zahvalo, ktero smo dolžni očitno izreči svojim dobrotnikom. Ker nas je dné 27. sušca t. l. strašna nesreča zadela, da nam je požar uničil vsa naša plospolja in drugo imetje, in tudi precej živine, tako da nismo imeli, česar bi jedli in oblekli in kje bi spali. Pa Bog nam je dal hitro pomoči. Gospodje v Doberli vesi so hitro začeli pobirati milodare in so nam hitro pripeljali živeža in obleke in tudi denarjev. Lepa hvala koroške hranilnici v Celovcu za velikodušni dar od 500 gld., za kar se imamo zahvaliti gospodu okrajnemu glavarju v Velikoveu, kateri so za to pri njej posredovali. Dalje se zahvalimo družbi „rudečega križa“ v Celovcu za poslanih 25 gld., vč. g. proštu, da so prosili po župnijah nabirat milodarov, in č. g. župnikom, da so se za to trudili; potem vsem občinskim predstojnikom, posojilnici v Doberli vesi in v Sinči vesi, in dalje vsem dobrotnikom, kateri so nam kaj dobrega storili. Bog jim poplačaj.

Od Meže. (Spomin na občni zbor in papeževo slavnost našega političnega društva.) Z velikim veseljem smo se vračali dné 5. malega travna iz Celovca, ker sta se občni zbor in papeževo slavnost političnega društva tako sijajno dovršila. Še zdaj se spominjamo lepih govorov, ki smo jih tam slišali. Z nekim čvrstim rodoljubom sva šla tisti dan v neko prodajalnico, kjer so naju začeli izpraševati, po kaj sva v Celovec prišla. Ko sva po pravici odgovorila, začeli so nam ponujati nemške šole itd. Midva pa sva se koj zasukala, ne da bi kaj kupila, češ, da pri naših nasprotnikih nič ne kupiva. Bolj prijazno pa so nas sprejeli v gostilnici g. Otiča na Velikovski cesti „pri kroni“. Jed in pijača je vse dobro, dober kup se prenoči, ljudje so pa prijazni. Toraj priporočam g. Otiča gostilno vsakemu kmetu, ki v Celovec pride in misli tam prenočiti.

Iz Prevalj. (Učiteljski shod.) „Mir“ sicer nema navade, da bi poročal o učiteljskih shodih. Ker koroški učitelji niso njegovi prijatelji, zato jih tudi on rajši pri miru pusti. Mene pa vendar mika, da bi spregovoril par besedic o tem shodu, ker se je že na banderih poznalo, kakšnega duha so učitelji in njih tukajšnji prijatelji. Slovenskega bandera si zastonj iskal, tudi koroških in avstrijskih zastav ni bilo veliko. Videle so se pa frankfurtarice. Čudili se bote, da na nobeni šolski hiši ni bilo koroške ali avstrijske zastave. Na farni šoli je bila štajerska zastava. Če je že tista dobra, dajte nam pa tudi slovenske šole, kakor so na Štajerskem. Na Prevaljski petrazrednici je pa visela velika frankfurtarica! Ne vem, kaj se je na shodu govorilo, pa po teh znamenjih soditi, ni bilo posebnega navdušenja za Avstrijo, še menj pa za nas Slovence.

Od Brež. (Razmere.) Ker sem nekterim svojim znanecem obljubil, da bom v „Miru“ poročal, kakošne so razmere med tukajšnjimi Nemci, izpolnujem sedaj svojo obljubo. Podnebje je tukaj precej hladno, tako da ni več turšice in ajde, tudi sadje neraste povoljno. Kmetuje se tukaj, posebno v hribih in gorah zelo drugače, kakor med Slovenci. Glaven dobiček daja kmetu živina, zato tudi njo najbolj glešča in se trudi, da kar mogoče dovolj mrve ima. Zato imajo kmetje veliko travnikov in tisti se vsako leto gnojijo. Paše je na tukajšnjih planinah dovolj in to dobre, in se ne drži več živine, kakor kolikor je paše. Zato pride tudi živina lepo rejena nazaj. Posebno skrb imajo za dobre bike, zato je živina tudi lepa in se drago prodá. Sto goldinarjev za junico ni nič nenavadnega. Gore nimajo kmetje še tako posekane, kakor na mnogih slovenskih krajih, ker brez gore kmet ne more tukaj izhajati, saj za steljo nima nič drugega, kakor smerekove veje, tej stelji rečejo kmetje „trava“ (Gras). Ako torej kmet nima gore, nima tudi stelje, ker vres tukaj ne raste in se stelja ne more seči (kositi) kakor na Slovenskem. Če hoče kmet svojo goro posekati, odseka prej debelom vse veje in vrhe, tako da se vidi, kakor bi v gori same rante stale; to pa zategadel, da se pri sekanju lesa ne poškoduje mlada rast, kar je zelo pametno. Kmetije so tukaj navadno precej velike, ker so premožnejši kmetje več kmetij pod eno roko spravili. Jako radi kupujejo večji kmetje posestva v gorah, ktera njim pa služijo za pašo. Imenujejo jih „pašne kmetije“ (Halthube). Zato se je v nekterih krajih število prebivalstva jako zmanjšalo. Tako je štela župnija Ingolsthal časi 600 duš in sedaj le nekaj čez 300. Velike kmetije imajo mnogo

napak. Kmetom primanjkuje delavnih močij, prej so kajzarji in manjši kmetje dajali večjim posestnikom pravne in delavne posle, sedaj ko so zgini, morajo se kmetje zadovoljiti le s posli nezakonskega roda. Kakor je z npravnostjo pri 10 in več poslih, se lahko domisli. Med 100 otroci je komaj 20 zakonskih. Kakšna je odgoja takšnih nezakonskih in kakšni so ž njih posli in delavci, se lahko zastopi. V verskem oziru je tudi vse na slabem. Razun bolj oddaljenih dolin je ljudstvo jako mlačno; komaj deseti del stori svojo kristjansko dolžnost. Mnogo so zakrivali naši nemški brezverski časniki, ktere so posebno liberalni občinski pisarji med kmete razširjali. Ni čuda, da duhovnik v političnem oziru nima nič upliva, akoravno je duhovščina jako delavna in za svoj posel vneta. Ni upanja, da bi postalo bolje. Zato ne moremo nemškimi duhovnikom zameriti, da v političnem oziru nič ne dosežejo; v zgubljenem kraju je vse delo zastonj. Večji kmetje so vsi skoz in skoz liberalnega duha. Pa liberalizem ne prinaša njim nič dobička. Hočejo bolj gosposko živeti in tako se zadolžujejo bolj in bolj. Velike kmetije brez dolga lahko na prstih ene roke sešteješ. Tako je na eni strani napuh, na drugi nadloga. Družbinske razmere so med takšnimi kmeti žalostne; kjer ni vere, ni npravnosti, ni zvestobe. Sploh sovražstva, jeze, nezadovoljnosti se najde dovolj. Torej Slovenci, bodite zadovoljni v svojih krajih; tam, kjer se zdi večja premožnost in blagostanje, je še več nezadovoljnosti, jeze, sovražstva; in ni tega, kar je ljudem največ potreba, namreč trdne vere in krščanske ljubezni; ker težko je bogatino priti v nebesa.

Iz Predora v Bosni. (Zahvala.) Neizrečeno hvaležno smo sprejeli velikodušni milodar za zidanje velepotrebne cerkve sv. Jožefa v Predoru jugoslavenske Bosne. Potrjujemo sprejetje 30 gld., koji se vptrebijo za nabavko stavbenih snovij za hišo Božjo in krušnega očeta Kristusovega. Neopisljivo nas veseli, ker so se nas tudi ljubeznjivo spomnili dragi in vrli slovenski rimo-katoliški bratje naši v staroslavnem slovenskem Korotanu, ter nam pripomogli k stavbi častne in dostojne cerkve sv. Jožefa, nebeškega varuha, patrona Slovenije in naše nove rimo-katoliške župnije med razkoljnimi krščani in mohamedanci. Hvala Bogu za ta milodar slovenske krščanske ljubezni! Bog vam, mili dobrotniki, stoterno poplačaj! Jezus, Marija, Jožef vam obilno povrnite sedaj, vselej, v smrti uri in v srečni nebeški domovini! Sočutje, dvakrat bratsko, po veri, cerkvi in národu, imamo z vami, vrli slovenski Korošci, koji ste v silni borbi za svoje národne pravice, za vero sveto rimo-katoliško in mili materinski jezik slovenski. Malo Vas je, nasprotnikov pa veliko, mnogobrojni so in bolje mogočni; toda srčnost in hrabrost! ne bojte se! Mali in svobodni David je zmagal velikana, močnega in oholega Goljata; tudi vi, verni rimo-katoliški koroški Slovenci, zmagali bote svoje nasprotnike, za kar hočemo tudi mi iskreno prositi sv. Jožefa. In ta milodar, ki ste ga poslali v večjo slavo Božjo in češčenje rednika Jezusovega, bodi vam v poročstvo: blagrov in zmage, ktere vam bo podelil Bog po priprošnjah sv. Jožefa. Ako bi kak spoštovani čitatelj vrlega „Mira“ dragovoljno hotel in zamogel kakovo cerkveno stvar, mašno obleko, sv. sliko ali kip i. dr. ali denarni milodar podeliti za cerkev sv. Jožefa tukaj, storil bo s tem veliko dobro delo, kajti potreba je velika in ubožstvo resnično. Zapljivo priporočamo ubogo cerkev in rimo-katoliško občino med drugoverci milosrčnosti vaši.

Dr. Vid Miljanovič, župnik.

Glasovi nasprotnikov.

Liberalci in vera.

Kedar so volitve, takrat naši nemški liberalci ne pustijo veljati, da bi bili nasprotniki katoliške cerkve in vere. Poslanec Ghon je enkrat v Borovljah hudo zaropotal nad tistimi, ki liberalcem nevero očitajo, pa tudi na Dunaju v državnem zboru nam je enkrat zagrozil in rekel, da moramo o veri kar tiho biti, češ, saj so lažiliberarci v verskih rečeh nedolžni kakor golobice. Na take besede pa ni treba kaj dati, treba je liberalce soditi po tem, kar govorijo in pišejo, kedar nemajo kmečkih volilcev pred seboj, kedar so zbrani s takimi, ki so vsi njihovih mislij. Tako je pred kratkim baron Dumreicher, znani nemški kričač in poslanec koroške kupčijske zbornice, spisal knjižico, ki jo je krstil „Südostdeutsche Beobachtungen“. V tej knjigi jadikuje in laže, kako vlada podpira in boža le Slované, med tem ko Nemce in Madjare zanemarja in nazaj potiska (!); ob enem pa grdo napada katoliško cerkev in vero. On pravi, da je katoliška cerkev Nemcem sovražna, da Nemci nemajo hujšega sovražnika na svetu, kakor je katoliška cerkev, da katoliška duhovščina pruskemu (aha!) cesarstvu nasprotuje ter le papežu in nje-

govim svetovalcem streže. Kaj pa vendar hoče ta čudni človek? Ali naj duhovščina papežu pokorščino odreče in se poteguje za lutrovsko vero in lutrovsko (prusko) cesarstvo? Dumreicher je vendar Avstrijanec, zakaj pa mu je potem prusko cesarstvo toliko pri srcu? Sicer pa ni resnica, da bi bila katoliška cerkev kateremu koli národu sovražna, v njenem naročju imajo prostor vsi pravoverni národi; ako so pa Prusi sami odstopili od prave vere in jo potem skozi vse čase sovražili in preganjali, ali jih bo morda Rimska cerkev za to še hvalila in božala? Južni, katoliški Nemci dobro vedó, da jih Rimska cerkev ne sovraži, toraj je laž in hudobija, ako Dumreicher piše, da „nemški duh“ nema hujšega sovražnika, kakor je katoliška cerkev. Seveda, če je „nemški duh“ ali „nemška šega“ to, da se črnijo papeži in škofi, ter se jim podtikajo vsakovrstni hudobni nameni, tacega „duha“ katoliška cerkev ne more hvaliti in ljubiti!

Dumreicher napada nadalje češke graščake, kar je krščansko-mislečih, ter jim očita, da so nemški svoj rod zatajili in izdali, kriva pa je tega po njegovih mislih spet katoliška cerkev, ker je te plemenitase tako izredila! Da je tudi ta bosa, nam pač ni treba dolgo dokazovati. Konservativni graščaki na Češkem so v prvi vrsti kristjani, zato morajo biti pravični tako proti Čehom, kakor proti Nemcem; ker pa nočejo Čehov zatirati, zato niso v milosti pri nemških liberalcih. Da se potegujejo za češko državno pravo, to se ne godi Čehom na ljubo, temveč praviči na ljubo, ker ima češko kraljestvo, kakor ogersko in hrvaško, svoje pravice, ki so potrjene in priznane od mnogih avstrijskih vladarjev.

Dumreicher se joka tudi nad tem, da je zmirom več slovanskih duhovnikov in zmirom menj nemških. Ob enem pa brž sam pové, zakaj je tako, ker si namreč nemški mladenči rajši izbirajo bolj prijetne in zlozne službe. No, kdo pa je potem kriv, če primanjkuje nemških duhovnikov? Če se nemški mladenči nočejo bogoslovja učiti, ali je škof Bog, da bo nemške duhovnike iz prsti ali pa iz kamna delal?

Take neslanosti in zvijače pišejo nemški liberalci in tako napadajo katoliško cerkev, in vendar so tako predrzni, da ob času volitev pravijo: „Mi smo tudi za vero!“ Za vero so morda, pa za kakošno? Pa ni treba misliti, da je le Dumreicher tak: če bi njegov spis ne bil liberalcem po volji, zakaj ga pa oba koroška nemška liberalna lista ponatiskujeta in hvalita? „Freie Stimmen“ so prinesle velik odlomek iz Dumreicherjeve knjige, katero imenujejo „höchst beachtenswerth“ (zelo pozora vredno); Beljaška „Deutsche Allgemeine Zeitung“ pa njegovo modrost kar občuduje. Nobeden teh listov pa ne zine besede, da bi mu Dumreicherjevi napadi na katoliško cerkev ne bili po volji. S tem je pač jasno spričano, da se oba lista z njim vjemata in da mu vse potrjujeta. Oba lista pa bi se tudi ne smela tako obnašati, ko bi naši laži-liberalci, ki ju berejo, drugače mislili. Uredniki listov že vejo, kake misli vladajo med njihovimi bralci, ter svojo pisavo po tem obračajo.

Če bodo tedaj naši nemški liberalci ob času volitev zopet prišli in vas lovili in rekli: „Saj smo tudi mi za vero in za papeža,“ ne verujte jim, temveč vprašajte jih: „Če ste vi za vero, zakaj pa vaši časniki protiversko pišejo?“

Politični pregled.

V češkem deželnem zboru so se čudne reči godile. Vlada je tudi veliko kriva, da je predložila postavo o razdelitvi nekterih sodnijskih okrajev, ko mora vendar vedeti, da Čehi o tem nočejo nič slišati, da bi se njih starodavno kraljestvo pod katerimkolim imenom razcepilo na dvoje. Vendar pa tudi postopanje Mladočehov nikakor ne moremo hvaliti. Mi moramo vendar ostati na podlagi postav, ker pregovor pravi, da tistega postava brani, kdor se na postavo naslanja. Parlamentarno življenje sloni tudi na postavah, in kdor hoče v kakem zboru sedeti in govoriti, mora se vendar spominjati, da sedi in govori tam le na podlagi ustave in da se mora tako obnašati, kakor to opravilni red zbornice zahteva. Tako se pa v češkem deželnem zboru niso obnašali Mladočehi. Zagnali so grozen hrup, da se ni moglo dalje govoriti, in deželni maršal je moral sejo zaključiti. Predloga o razdelitvi dotičnih sodnij bi itak ne bila sprejeta, ker so graščaki že prej rekli, da za to ne bodo glasovali; ves hrup je bil tedaj čisto nepotreben in nemošk. Mladočehi s tem niso nič drugega dosegli, ko da je bil češki deželni zbor po ukazu svitelega cesarja ustavljen in je moral ustaviti svoje delovanje. Govorilo se je celó, da bo razpuščen, pa to ni verjetno, ker vlada dobro vé, da je za zdaj še mladočeški veter na površju, in bi nove volitve nič boljšega ne prinesle. Gotovo pa je, da se s takimi škandalni slovanski stvari v Avstriji nič ne koristijo. Če se Mladočehi ustavi nočejo podvreči in če zaničujejo določbe parlamen-

tarnih šeg in pravic, potem je bolje, da zapustijo deželni in državni zbor in naj storijo potem, kar se jim najbolje zdi. — Velik hrup je zadnji čas nastal zavolj dijakov ali študentov višjih šol. Takim dijakom, ki so ob enem rezervni oficirji ali enoletni prostovoljci, je namreč vojaški minister prepovedal, pristopiti k dijaškim društvom. To je pa razjezilo študente najprej v Inomostu na Tirolskem, potem pa tudi drugodi, kjer so više šole. Bilo je veliko pisarije o tem po nemških časnikih. Nas Slovence ta stvar malo briga; naši študenti se ne zapišejo v društva, kjer se politika dela, in tega tudi treba ni, kajti politiko delati, za to so odrasčeni možje poklicani. Čuje se pa, da bo vojaški minister nekoli odjenjal, saj se gre za nemške študente! — Učni minister je ukazal, da se sme na Dunajskih šolah spet očenaš in češčenamarija moliti. To je res velikanska pridobitev v katoliški Avstriji! Kako daleč imamo še do verske šole? — Deželnemu zboru Dolenje Avstrije je vlada predložila v pretres postavo o kmetskih domovih. Če se bo kaj sklenilo, bomo že kaj več spregovorili o tem. — Kranjski deželni zbor je posodil Glasbeni Matici 6000 gld. brezobrestno. Tudi je sklenil zidanje nove bolnišnice, ki bo stala do 600.000 gld. — Na Hrvaškem preganjajo in iz služb devajo uradnike, ki so volili s slovansko stranko. Smo to tudi mi Slovenci že poskusili!

Govori se, da bodo sv. Oče papež izdali novo okrožnico o delavskem vprašanju. — Nemški cesar Viljem si veliko prizadene, da bi pridobil večino za novo vojaško postavo, ki bo naložila Nemcem veliko breme. Katoliški Nemci pa niso posebni prijatelji Prusije in se te postavbe branijo. Zdi se, da Bizmarkova Nemčija še ni prav dobro zvezana, in če pride povodenj, jo bo raznesla, kakor glasovite stavbe pri Dravi na Koroškem. — Na Francoskem so zaprli več anarhistov (prekucuhov). — V Greciji so dobili nove ministre, ker stari niso mogli nikjer nič na posodo dobiti, da bi državni voz naprej potegnili. Je pač križ, da je povsod huda za denar.

Gospodarske stvari.

Sol in — živinoreja. Sol je v ohranjenje zdravja ljudem in živalim neobhodno potrebna.

V dobri in nepokvarjeni krmi se nahaja zmirom toliko solnatih snovij, kolikor jih potrebuje živalsko telo. Največ soli ima sveža klaja, osobito repino, kolerabino itd. perje, na suhih travnikih košeno seno in detelja. Nasprotno pa se nahaja v žitu, sočivju, otrobih, korenstvu in gomolnih rastlinah (krompir, repa, pesa itd.) malo solnatih snovij; tudi seno iz visokih senošet in planin jih ima malo, dasiravno je v drugem oziru prav izvrstno.

Če pokladamo živalim dobre krme, ni jim sol neobhodno potrebna, ali vendar jim tudi ne škoduje, samo da je ne dobe odveč. Kdor hrani na primer svoje konje s travniškim senom in ovsom, tisti jim ne treba dajati soli. Pri krmljenju z dobro svežo (frišno) travo ne dajejo običajno kravam solnatih snovij, vendar imajo navadno mero mleka in tudi zdrave so. Krave zbolé radi pomanjkanja soli najčešče po zimi, ko morajo žreti slabo suho krmivo, na pašnikih pa ostanejo bolj zdrave. Dobro krmljenim delavnim volom ne damo nikoli soli (razen po zimi, ko stojé v hlevu pri slabšem hranivu). Zakaj ne? Zato, ker bi preveč pili ter bi s tem svojo moč stabilili in ker bi po nepotrebnem preveč klaje potratili.

Drugačna pa je stvar tedaj, kedar krmimo s slabo, izprano, zablaceno, malo redilno in težko prebavno klajo. Vsled tega žival slabo prebava, hira, postane slabotna in boleha. Kaj je storiti? Dobre krme kupiti — da, kje so denarji? Vendar je znana razun dokupa klaje še ena majhna pomoč — majhna sem rekel — namreč sol. Ona pouzroči, da se napravi mnogo prebavnih sokov, torej pospešuje prekuhanje ter izkoriščenje tudi slabejše klaje in ohranjuje zdravje. Če pokladamo težko prebavno krmo (deteljo, debelotravnato in kiselo seno, žito, sočivje, otrobe itd.), ali odpadke iz žganjarij, korenstvo ter gomolne rastline, takrat moramo dati živini soli. Tudi pri hitri izpremembi hraniva je to zelo potrebno, da se žival na-nj lažje navadi. Vendar pa naj nikdo ne misli, da dela sol čudeže!

Primeroma največ soli trebajo ovce ter koze in to osobito v zimni dobi, ko se hranijo v hlevu; pri letni paši pa jim zadostuje manjša porcija. Za njimi sledé prašiči in goveda; konji so naj manjši solarji. Pitalnim govedom damo več soli, nego ostalim in sicer zaradi tega, da veliko pojedó in da se hitreje redé. Svinjam krmimo pogostoma slane kuhinjske odpadke in takrat jim ni treba dajati še posebej soli; sicer pa naj je dobé vsaj za časa debelenja (pitanja). Konjem je dajemo samo tedaj, kedar jih krmimo s slabim senom, z deteljo ali celó s korenstvom. Dalje mi je pripomniti, da potrebujejo samice t. j. krave, kobile,

ovce, koze in svinje več soli, nego biki, konji, ovni, kozli in mrjasci; to pa seveda le tedaj, če so breje, če jih molzemo, ali če dojé mladiče. Slednjič bodi tudi povedano, da je starim in mladim živalim sol bolj potrebna, kot onim v moški dobi.

Govedu popolnoma zadostuje za dan in glavo 10 gramov soli, a pitancem se lahko nekoliko privrže. Ovci in kozi pa je damo na dan 5, odraslemu prašiču 4 in konju (pa le takrat, ako dobiva slabo klajo) 3 grame. Navadno pa se ne daje živalim vsaki dan soli, ampak na teden po enkrat ali dvakrat.

Sol pa ni samo za uspešno prebavanje ter za ohranjenje zdravja, temuč se je obnesla tudi proti nekterim boleznim. Večkrat se pripeti, da živinče slabo žre, ali vendar ne opazimo nobenih drugih boleznih znamenj. Tu je sol na mestu, kajti ona uredi pomanjkljivo prebavanje ter povrne zgubljeno zdravje. Tudi pri vnetju sopilnih organov, katero vnetje je združeno s počasno izcejo žlema iz nosú, je sol dobra, ker stanjša in zvodení žlem, da lažje in hitreje odteče. Za brizgljanje (klistiranje) se pridene žajfnici nekoliko kuhinjske soli (a ne preveč), da se blato prej zmehča. Kedar rabimo sol za zdravilo, takrat je damo govedu in konju do 100, ovci, kozi in svinji pa do 20 gramov. To smemo pa samo dvakrat ponavljati, ker sicer bi se vnela čreva in živinče bi se s soljo lahko tudi zastrupilo. — Kedar živino driska dere, tedaj se ji ne sme dati soli, da se čreva še bolj ne razdražijo in še bolj ne vnmó. Tudi pri zapečenem govedu (dolgotrajna neprebavnost) ni na mestu, ker bi je morali preveč dati in to bi napravilo vnetje črev ter želodca; v ta namen je pripravnejša ter boljša Glauberjeva sol.

Preveč soli je živalim naravnost škodljivo. Živinče, ki zavžije mnogo solnatih snovij, postane jako žejno, pije neprimerno veliko vode, torej tudi mnogo mōči (šči). Potem se prikaže: slabo prebavanje, vnetje črev in želodca, krvavo in mehko blato (driska), kolika, slabost v zadnjem delu telesa itd.; žival malo žre, hujša in hira, da včasih celó pogine. Vsa navedena znamenja skupaj imenujemo dolgotrajno zastrupljenje s soljo. Ko se poneha usipati sol, zginejo polagoma gori naznačeni bolešni znaki in žival si sčasoma opomore. Večkrat pa se je že tudi prigodilo, da je živina poginila, ako je dobila odveč soli. (Hitro zastrupljenje s soljo). Ako bi se utegnili pripetiti omenjena (sicer redka) nesreča, vlivajmo živalim vode, mleka, olja, kuhovine lanenega semena ali ajbiša in drugih enakih sluznih (žlemljavih) snovij. Najprej bi se mogle zastrupiti s soljo svinje in goveda, ako se jim krmijo zeló slane kuhinjske pomije.

Iz vsega do sedaj povedanega se učimo, da je sol živalim včasih zelo koristna in potrebna, samo da je ne dobé odveč. Kdor jim je pa preveč sili, tisti izpodkopava njih zdravje.

Našim domačim živalim ugaja vsaka sol, bodisi morska, kuhana, kamnena ali takozvana živinska sol. Gledé dajanja mi je opomniti, da potresamo zdrobljeno sol na klajo (na rezanico in poparjeno krmivo), ali poskropimo hranivo z osoljeno vodo; nekteri tudi napajajo s slano vodo. Po nekod je navada, da devajo v jasli velike, nalašč za to pripravljene kose soli, da jih živina liže. Kedar dajemo sol za zdravilo, tedaj moramo žival prisiliti, da požre čez mero tega domačega leka.

Franjo.

Živinski sejmi meseca rožnika.

Dné 5. rožnika v Čajni, na Vratih in v Wolfsbergu; 10. v Štebnu na Zili; 12. v Pliberku (za ovce); 13. v Št. Mohorju in Višprijah; 15. v Dravogradu; 24. v Guštanju; 25. v Št. Jurju na Zili; 30. rožnika v Djekšah.

Novi čar.

Na Koroškem. Ker se je napovedal na nedeljo dné 4. rožnika izlet vrlega Ljubljanskega „Sokola“ v Podravlje na Koroško, prestavi se shod slovenskega katoliško-političnega in gospodarskega društva, ki bi se bil imel na ta dan vršiti v Dobri vesi, za teden pozneje, in sicer na nedeljo dné 11. rožnika. — Kakor se nam iz Ljubljane poroča, počuti se naš rojak čast. g. župnik Šervicelj prav dobro in je upanje, da kmalo popolnoma okreva. V nogi, ki je bila operirana in uravnana, ne čuti skoro nikakih bolečin. — V Celovcu je umrl Slovincem dobro znani notar gosp. Maks Stari. — Dr. Traun je odložil poslanstvo za koroški deželni zbor. — V Beljaku je neki delavec v Dravo skočil. — Pogorel je Hameršal v Kotu pri Št. Jakobu. — V Gospi Sveti se je razpočil 5 centov teški kembelj velikega zvona. — Pogorelecem v Zahomcu je koroška hranilnica podarila 1000 gld. — V zdravniško kamoro za Kranjsko bilo je s pomočjo vlade pretekli teden izvoljenih 7 Nemcev in le 2 Slovence. To je prvi sramotni pečat za slovensko Kranjsko deželo, drugi bodo temu gotovo še sle-

dili; za to bode že skrbel sedanji dvorni svetnik in voditelj c. kr. deželne vlade baron Hein, pristaš liberalne nemške stranke. Slovenci na Kranjskem pa še zdaj ne čutijo potrebe složnega delovanja in si še vedno ležijo v laséh ter mirno gledajo, kako jim leze Nemec na vrat. Tužna nam majka!

Na Kranjskem. Občesposlovani Ljubljanski mestjan gosp. Horak je letos obhajal svoj 80 letni rojstni dan. Mestni zbor mu je podelil častno meščanstvo. — Telegraf so dobili v Šiški. — Vodovod v Begunjah pri Cirknici že delajo. — Cerkev na Brezjah je posestnik Miha Studen iz Preddvora podaril nov velik zvon, ki tehta 1813 kil. — Na Dolenjskem jo huda suša. — Kolodvor bodo povečali v Ljubljani. Delo je preračunjeno na 84.000 goldinarjev.

Na Štajerskem. V Št. Jurju pri Celju se je ustanovila podružnica slovenskega obrtnega društva ter šteje že 70 udov. — Nov veliki oltar so dobili v Doberni. — Požarno brambo so ustanovili v Logarovcih pri Ljutomeru. — Železnico so začeli delati na Grad v Gradcu. — Celjski Nemci so hoteli imeti svojega nemškega notarja, pa pravosodni minister ga jim ni dovolil. — Na umu zbolel je dr. Schmirmaul, zvest rodoljub in podpornik „Mira“. Škoda za tacega moža! — Okrajni zastop v Celju je kupil devet bikov z Murskega polja.

Na Primorskem. Okrajni glavar v Tolminu, grof Marenzi, pojde v pokoj. — Blizu Sežane se je neki mladenič na železnico vlegel, da ga je vlak povozil. — V Bujah so iredentaši (privrženci Italije) napravili neko proti-avstrijsko veselico, pa še laški kmetje so jim okna pobili, ker nočejo priti pod Italijo, kjer je kmet zatrt. — Na Predelski cesti blizu Bolca je neki grduh umoril 10 letno deklico.

Po drugih deželah. Na Dunaju so dné 1. vel. travna razgrajali nekteri socijaldemokratski delavci in se sprijeli celó z redarji. Bilo je več ranjenih. — Pri Dumbovici na Rumunskem se je 7 hiš pod zemljo pogreznilo. — Mesto Dunaj bo za vodovod vzelo 35 milijonov kron na posodo. — Zlato rožo je letos dobila kraljica Belgije. — Hudi potresi so bili zadnji čas na Kavkazu. — Hrip ali influenco imajo po vsem Laškem.

Raznoterosti.

Najbogatejši ljudje na svetu. Najbogatejši človek na svetu je bil Jay Gould, kterege so v Ameriki imenovali železničnega kralja; bil je sin priprostega trgovca v New-Yorku v Ameriki. Oče ga je poslal v svet samo z eno obleko in enim schillingom (50 kr.); mož pa se je pozneje tako obogatil, da je imel od svojega denarja na leto 28 milijonov goldinarjev obresti; vsak dan pa je imel 100.000 gld. obresti. Za Jay Gouldom je največji bogatin Amerikanec Mackay in potem londonski Rothschild.

Za pogorelce v Brdu in Zahomecu v Ziljski dolini darovali so sledeči čast. gospodje:

L. Einspieler, st. kanonik v Celovcu	10 gld.	— kr.
Jos. Lendovšek, prof. v Beljaku	1	—
J. Vidovic, župnik na Radišah	5	—
Vek. Legat, delovodja Mohorjeve tiskarne	2	—
Fr. Sadnikar, trgovec v Celovcu	2	—
J. Krof, kmet v Lokovici (Pliberk)	1	—
Fr. Treiber, kaplan v Celovcu	2	—
Fara Vogereče	3	—

Skupaj 26 gld. — kr.

Loterijske srečke od 20. velikega travna.

Gradec	66	41	86	76	87
Dunaj	18	14	61	43	4

Tržne cene v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	45	6	70
rž	4	70	6	—
ječmen	4	70	5	90
oves	2	70	3	40
hejda	4	80	6	—
turšica (sirk)	3	70	4	70
pšeno	5	—	6	25
fižol	—	—	—	—
repica (krompir)	1	30	2	10
deteljno seme	—	—	—	—
grah	—	—	—	—

Sladko seno je po 3 gld. 50 kr. do 4 gld. — kr., kislo 1 gld. 80 kr. do 2 gld. 50 kr., slama po 2 gld. 80 kr. meterski cent (100 kil). Frišen špeh je po 70 do 75 kr. kila, maslo in puter po 95 do 105 kr. — Pitane vole plačujejo mesarji po 33 do 35 gld. stari cent.

H košnji (seči) in žetvi priporočam sloveče Bistriške kose

z zgoraj navedenim fabriškim znamenjem in
izvrstne srpe, kakor tudi prave Bergamaške kamne (osle)
najbolje vrste po najnižjih cenah.

Franc Sadnikar,

trgovec z železnino v Celovcu, Burggasse šte. 7.

(Vnanja naročila izvršujem po pošti in naj se blagovoli dolgost kos naznaniti.)

Mala kmetija z gostilnico,

lepa, novo zidana hiša s pritličjem in prvim nadstropjem, še 8 let davka prosta, pri cesti, gostilnica dobro obiskana; zemljišča je blizu 6 oralov njiv, 5 oralov travnika in 13 oralov gozda. Več pové Jakob Hafner p. d. Kramar v Svetni vesi, pošta Podgoro (Unterbergen).

Pozor!

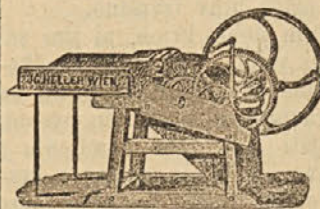
Podpisana naznanjam vsem Slovincem iz mesta in okolice, da sem se v svoji **trafiki** (kosarske ulice šte. 7.) založila **z vsemi potrebnimi dvojezičnimi (nemško-slovenskimi) poštnimi tiskovinami** namreč z dopisnicami, povzemnimi poštnimi nakaznicami, poštnimi spremenicami, poštnimi nakaznicami za pošiljanje denarja itd. in jih bodem prodajala tako posamezno kakor tudi v večjih množinah, kakor bode kdo želel ali zahteval. Pri tej priložnosti priporočam tudi najtopleje svojo bogato založeno prodajo raznega tobaka, smodk itd. ter zagotavljam dobro in pošteno postrežbo.

Spoštovanjem

Marija Izop,

kosarske ulice šte. 7. v Celovcu.

Vsi stroji za kmetijstvo vinarstvo in moštarstvo!

Mlatilnice, vitle, trieure
čistilne mline za žito
rezalnice za krmo
samodelujoče
aparate proti peronosperi
tlačilnice za vino
tlačilnice za sadje
mline za sadje

predmete za kleti, sesalnice za vse namene, kakor v obče: vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in moštarstvo razpošilja v najnovejših, najboljših konstrukcijah

IG. HELLER, DUNAJ

2/2 Praterstrasse Nr. 78.

Bogato ilustrirani katalogi v nemškem in slovenskem jeziku zastoj in poštine prosto.

Najkulantnejši pogoji. — Jamstvo. — Stroji se dajo na poskušnjo.

Cene so se znova znižale! Preknopalcem znaten popust!

Kdor si hoče napraviti dobro kavo,
naj si kupi pristne

Ölzove kave

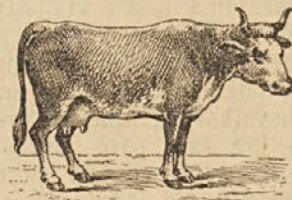
Ölzova kava
je najboljša in najčistejša primes za kavo.

Ölzova kava
nema v sebi ne hrušk, ne pese, ne sirupa.

Dobi se v vseh prodajalnicah za tržaško blago.

Zdravila za živino.

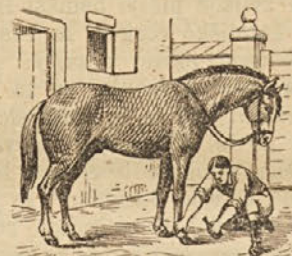
Skušena redilna štupa
za živino,

Rabi se skoro 40 let z najboljšim vspehom večinoma po hlevih, ako živinče ne more jesti, slabo prebavlja; zboljšuje mleko in nareja, da krave dajo več mleka.

Zametek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr. 5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

Cvet za konje.

Najboljši mazilo za konje, pomaga pri pretegu žil, otekanju kolén, otrpnenju v boku, v križu, otekanju nog, mehurjih na nogah itd.

Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gld., 5 steklenic samo 4 gld.

Ta zdravila za živino se dobijo v

lekarna Trnkóczy-ja

v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s pošto razpošiljajo.

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu, da je prevzel

gostilno pri „Matevžu“ v Črni

ter se bode potrudil gostom postreči z dobro jedjo in pijačo kakor vsaki dan s svežim (frišnim) pivom. Ima na razpolaganje tudi prenočišča za popotnike. Priporočujoč se prosi za obilni obisk, zagotavlja dobro in ceno postrežbo ter se znamenjuje z odličnim spoštovanjem

Primož Stuler,

oštr gostilne pri „Matevžu“ v Črni.

Zaupnih mož v vsakej fari.

Velevažno, čez četrto stoletja obstoječe, povsod izvanredno zaupanje in spoštovanje uživajoče domače **denarstveno podjetje** (poroštveni zaklad znaša čez 20 milijonov kron), čigar glavni sedež je na Dunaju, koje je cesarsko kraljevo privilegirano ter je pod vrhovnim nadzorstvom visoke c. kr. državne vlade in čegar vsestransko priznana blagostno delovanje se razteza po vseh pokrajinah naše avstrijske domovine, pooblašča v vsakej fari po jednega zaupnega moža z nalogo, pospeševati večje razširjenje tega podjetja v dotičnem kraju.

Razumne, čislane in v denarstvenem obziru popolno upanje uživajoče osebe, koje si želijo pridobiti vedno rastoči postranski zaslužek za mnogo let, blagovolijo naj pod znamko „201.191. Graz postlagernd“ več poizvedeti.

Flaše za ol (pivo)

s patentiranim zaklepom prodaja

Jurij Treffer,

trgovec z glaževino in porcelanom v Celovcu na novem trgu zraven Dorerjeve kavarne.

Kdor jih vzame vsaj 50, dobi jih po tovarniški ceni: polulitre po 10, litre po 11 kr.